

Tjurföreningen och tjuren Drott

Den 26 oktober 1913 bildades Sollerö Tjurförening och dess första styrelse kom att bestå av Håll Lars Larsson och Bälter Anders Persson, båda från Häradsarvet samt Anders Holmer från Bengtsarvet. Holmer blev dess första ordförande och innehade sysslan ända till 1942 då Dunder Carl Ohlsson tog över. Efter ”D.K.” innehade Ingvar Åsbrink posten ända tills föreningen upplöstes.

Föreningens förste tjurhållare blev Jons Per Persson från Utanmyra. Det beslutades att man från varje medlem skulle uttaxera tio kronor för inköp av en tjur. Årsavgiften för varje antecknad ko bestämdes till en krona. Av protokollet från första verksamhetsåret kan man också utläsa att tjurhållaren skulle få en ersättning av 325 kronor per år. Icke medlemmar fick också utnyttja tjuren, dock mot en högre avgift, tre kronor per år.

Jons Per Persson var tjurhållare fram till 1927. Sedan har befattningen innehafts av Storan Per Persson, Häradsarvet, Bom Anders Larsson, Häradsarvet, Lars Jonasson, Rothagen, Resar Anders Larsson, Gruddbo, Johan Myhr, Häradsarvet, Johan Svensson, Haraldsarvet, Helle Johansson, Gruddbo och Mats Jannes Nilsson i Häradsarvet. Den siste tjurhållaren, Mats Jannes Nilsson, övertog föreningens tjur för att driva verksamheten i privat regi när föreningen lade ner sin verksamhet 1962. En del bönder ställde sig tveksamma inför moderniteter som insemination. Det är nog bäst om korna fick bli med kalv som dom var vana, tyckte de.



Tjuren Drott med Jons Per och en mängd kvinnor framför Bengtsgården i Gesunda, omkring 1920. Foto: Bond Johan Andersson

Underlaget för branschen blev emellertid för litet, dels slutade många jordbrukare med korna på sextioalet och dels gick flertalet in för att få korna inseminerade. Mats Jannes fann det för gott att lägga av efter en kortare tid.

Den första tjur som föreningen inköpte gick under namnet Drott. Den var av den sega fjällrasen och användes också i jordbruket emellanåt. Drott användes på samma sätt som en häst, med samma kördon och i alla förekommande arbeten som plöjning och harvning samt skogskörslor med ved. Vedlass kunde han dra ända från Långsjön på Solleröns fastland, en sträcka på en och en halv mil.

I tidningen Land har det de senaste åren bland läsekretsen förts diskussioner om problemen med att köra in tjurarna som dragdjur. Jons Erik kan berätta, att detta inte var något problem med Drott genom att en person

ledde honom och en annan höll i tömmarna. På detta sätt lärde man honom att klara alla körningar. En erfarenhet som gjordes var att det enda betsel som kunde användas var ett kedjebetsel. Det föranledde dock en del problem genom att tjuren fick sår i munnen.

Tjuren arbetade vanligtvis något långsammare än en häst. Den kunde dock sätta fart på benen om det kom prestige med i spelet, det visar följande händelse. Jons Per var på väg till Mora över isen. På den tiden var sjön den genaste och bästa vägen när man hade något ärende till Mora. När Jons Pers ekipage kom ut på Siljan, hade han bakom sig en hästdragen släde med två nämndemän som skulle till tinget. Men så kom ännu en skjuts och det var Dunder Lars Ohlsson. Denne var ju en sk hästkännare och framhöll gärna sina hästars förmåga att ta sig fram fort. Han vill förstås inte finna sig i att ligga bakom och han är snart förbi nämndemännen. Han försöker också ta sig förbi Drott men denne har ingen större lust att bli omkörd, den sänker sitt tjurhuvud, bölar och sätter högsta fart. Dunder Lars använder piskan åt sin häst, men det hjälper inte, när man når Vinälandet är Jons Per åtskilliga tjurlängder före.

Bernt Hedberg